

Viktor Jesenik

Prešernova pot v svet

Ob 200. obletnici rojstva dr. Franceta Prešerna (1800–1849) bi rad kot Kranjčan in kot prevajalec našega največjega pesnika v francoščino spregovoril o njem in o njegovi poti v svet prek prevajalcev v pomembnejše jezike.

V Kranju smo imeli leta 1999 zanimiv simpozij, ki ga je pripravil odbor pod vodstvom dr. Borisa Paternuja, prof. Franceta Pičnika in Franca Drolca. Na tem tridnevnem simpoziju so nastopili vrsta poznavalcev Prešernove poezije in časa, v katerem je živel pesnik, ter nekaj prevajalcev njegove poezije. Naj omenim samo nekaj zanimivosti s simpozija. Boštjan M. Zupančič je predstavil Prešerna kot pravnika. Študij prava in pravniško delo sta vplivala tudi na njegovo poezijo. Stopnja izrazitosti pesnikovega besednega izraza je tako visoka, da ne bi bila možna, če Prešeren ne bi živel v verbalnem svetu.

Več avtorjev je predstavilo Kranj in Slovenijo v Prešernovem času: poslikano pohištvo v okolici Kranja (Anka Novak), podoba Kranja v prvi polovici 19. stoletja (Cene Avguštin), likovna umetnost v Prešernovem času (Nace Šumi), glasba, slikarstvo in kiparstvo 19. stoletja in prenova Prešernovega gaja z njegovim spomenikom v Kranju.

Drugi nastopajoči so govorili o Prešernovi poti v svet – v Italijo, Rusijo, Avstrijo, Nemčijo, Anglijo, Ameriko in jaz še posebno v Francijo.

Tu naštevam le nekaj poti Prešernove poezije v svet.

Prof. Marija Pirjevec je omenila, da je bil prvi prevod v italijanščino že leta 1878, nato leta 1894, 1910 in 1941. Leta 1951 je Luigi Salvini v antologiji *Sempreverde e rosmarino* predstavil Italijanom zaokrožen izbor celotnega Prešernovega opusa. Za Salvinijevo prevodno strategijo je značilno opuščanje preti-

rane podrejenosti izhodiščnemu besedilu in prilagajanje ciljnemu jeziku, sodobni italijanščini. Leta 1958 je B. Calvi (brez pesniške ambicije) izdal obširen izbor iz »romantičnega« obdobja Prešernovega pesnjenja. V 70. letih je bil najvidnejši prevajalec Prešerna Francesco Usu. V knjigi *Poesie* (1976) je predstavil obsežen izbor Prešernove lirike, v katerem se je odločil za strogo zvestobo formalnim značilnostim njegove poezije, ne glede na sprejem sodobnega bralca. Leta 1998 je najnovejši prevod Prešerna izdal Tržačan Giorgio Depangher s sodelovanjem Marije Pirjevec; v začetku leta 2000 sta mu dodala prej manjkajoči *Krst pri Savici* – vse z izdatno finančno pomočjo mestne občine Kranj.

Za rusko občinstvo je bil Prešeren zanimiv kot eden izmed največjih evropskih romantičnih pesnikov ob Puškinu, Byronu, Mickiewiczu in tudi kot predstavnik ene od južnoslovanskih književnosti. Njegov prvi prevajalec je bil akademik F. J. Korš. Ta je bil zelo navdušen nad Prešernovo ustvarjalnostjo in je v rusčino prevedel vsa njegova dela ter jih izdal leta 1901. V zadnjih 40 letih so izšle še štiri zbirke Prešernovih pesmi, pripravili pa so jih številni predstavniki ruske prevajalske šole.

Za prevode v nemščino je najbolj znan sodobni prevajalec Nemec Klaus Detlef Olof, ki zadnja leta živi in poučuje v Celovcu v Avstriji. Te prevode je financirala mestna občina Kranj leta 1998.

V angleščino sta prevedla Prešerna profesorja slavista: Tom M. S. Priestly iz Edmontona v Kanadi in Henry R. Cooper, Jr. iz Indiane v ZDA.

Sam sem prevedel del Prešernovih poezij in jih izdal v antologiji pri založbi *Seghers* v Parizu že leta 1962, nato pri založbi *Formes*

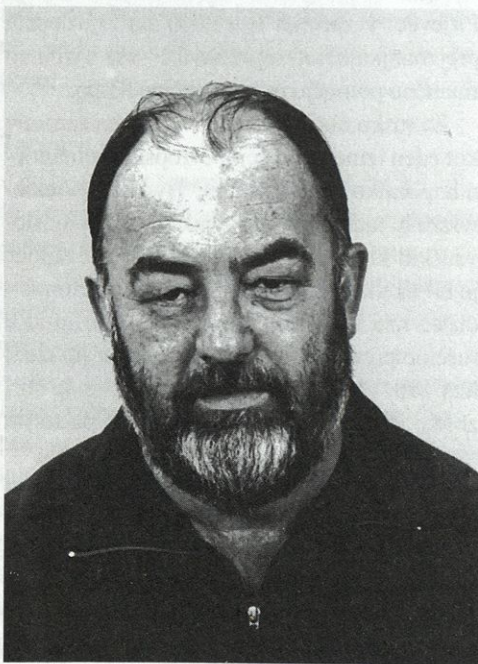
et languages v Uzesu (Južna Francija) celotnega Prešerna s sodelovanjem francoskega pesnika Marca Alynna in končno v predelani izdaji v Kranju leta 1999. V tej najnovejši izdaji je izšel tudi *Sonetni venec*, z akrostihom prof. Vladimirja Pogačnika. *Sonetni venec* sem v svojem prevodu izdal malo kasneje.

Za konec dodajam še najbolj znano kitico *Zdravljice* – naše sedanje himne – v francoščini:

Que vivent tous les peuples
Qui aspirent à voir le jour,
Où, l à où le soleil suit son cours,
La querelle du monde sera bannie.
Où tout citoyen
Sera libre enfin,
Et pas un ennemi, mais le frontalier
sera voisin.

Miran Željko

Predstavljamo vam Antona Omerzo

Kako si zašel med prevajalce?

Med študijem ekonomije sem večkrat iskal delo na študentskem servisu in kmalu ugotovil, da je prevajalsko delo dobro plačano. Začel sem prevajati ekonomska besedila iz an-

gleščine v slovenščino, kadar pa sem dobil kak prevod v angleščino, sem prosil svojo profesorico iz gimnazije, da mi ga je popravila. Enkrat je naneslo, da sem na študentskem servisu dobil posebno zanimivo delo. Američane, urbaniste, ki so živeli v Ljubljani, sem učil slovensko. To je trajalo kar nekaj let, ob tem sem hodil tudi na njihove urbanistične seminarje, si to področje izbral za diplomsko nalogo, pri pripravi katere sem moral spet veliko prevesti – in tako sem vedno več prevajal. Moram pa reči, da prevajanje nikoli ni bilo moje poglavitno delo, saj sem se ves čas zavedal, da sem slab prevajalec.

Kakšne funkcije si opravljal v zvezi s prevajalstvom?

Leta 1974 sem bil sprejet v društvo, prvo dolžnost pa sem prevzel leta 1984, ko sem postal urednik Mostov. Kasneje sem bil dvakrat član upravnega odbora, najprej blagajnik, nato tajnik, leta 1988 pa sem postal poklicni tajnik društva. To nalogo sem opravljal do jeseni 1992, ko mi je potekel mandat. Nato sem bil še en mandat član nadzornega odbora, sedaj pa sem član uredniškega odbora Mostov. Pri dveh posvetovanjih, leta 1987 in 1992, oba-